

diversiteit is geen keuze

Diversiteit is een feit

Yves Leterme

Werelddag van de Leerkracht
Hogeschool Gent - Lerarenopleiding
5 oktober 2006

Inhoud

- Diversiteit als probleem en opportuniteit
- Diversiteit en het Vlaamse beleid
- Onderwijsbeleid
- Diversiteit in het onderwijs

Diversiteit als probleem/opportuniteit

- Diversiteit of gebrek aan verdraagzaamheid als probleem :
 - meest zichtbaar in angst voor onbekende, in angst voor verlies aan welvaart,...
 - gevoel van vervreemding
 - probleem niet negeren of afdoen als een perceptieprobleem
- Samenleven is werkwoord waarin ieder rechten en plichten heeft
 - recht tot ontplooiingskansen en behoud van eigen identiteit
 - plicht tot ondersteunen van de basiswaarden/normen van een samenleving
 - bv. : vroeger in wetgeving nationaliteitsverwerving diende men blijken van integratie aan te tonen, de wijziging van de federale wet heeft geleid dat integratiebereidheid pas nadien aan de orde is. Nationaliteitsverwerving zou sluitstuk van integratie moeten zijn.
- Van probleem opportuniteit maken

Diversiteit als probleem/opportuniteit

- Diversiteit is geen keuze, ze is een feit
 - kansen van samenleven in diversiteit leren inzien
 - opportuniteit
 - sociaal
 - cultureel
 - economisch
- Diversiteit laten renderen
 - menselijk kapitaal beter benutten en inzetten
 - bv. : werkzaamheidsgraad Vlaamse bevolking gemiddeld 64,9%, bij niet-EU-15 inwoners 41,9%
 - ongekwalificeerde uitstroom gemiddeld 16%, bij allochtonen 40%
- Creatieve economie is ingebed in tolerante samenleving die openstaat voor eigen diversiteit

Diversiteit als probleem/opportuniteit

- Diversiteit :Alle mogelijke verschillen die kunnen bestaan tussen mensen die in onze maatschappij samenleven, op het vlak van:
 - gender
 - huidskleur
 - sociale achtergrond
 - seksuele geaardheid
 - lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden
 - religie
 - levensbeschouwing
 - leeftijd
 - etniciteit
 - ...

Diversiteit als probleem/opportuniteit

- Vragen/opmerkingen/bedenkingen?

Diversiteit en het Vlaamse beleid

- Het is onaanvaardbaar dat diversiteit nog steeds aanleiding blijft geven tot grote verschillen in participatie aan onze samenleving op economisch, sociaal, cultureel of politiek vlak.
- “We vormen samen één samenleving en dus moeten we moedig en kordaat de problemen van dat samen-leven zichtbaar maken, de risico’s beperken en de kansen voor allen benutten.

Alle antwoorden op de vragen van de verkleuring [en ruimer – van diversiteit] moeten uitgaan van één maatstaf:

dragen de beleidsmaatregelen bij tot de ontplooiing van een groter aantal mensen.”

(uit 'Vergrijzing en verkleuring')

Diversiteit en het Vlaamse beleid

- Een verhaal van rechten en plichten
 - bv. : discriminatie op de arbeidsmarkt bij allochtonen en leren van Nederlands
 - Vertrouwen geven/verantwoordelijkheid nemen op alle domeinen :
 - integratie-aanbod met verplichting
 - sluitende aanpak met schorsingsbeleid
 - ...

Diversiteit en het onderwijsbeleid

- ❑ Taak van onderwijsbeleid om alle talenten ontwikkelingskansen te geven
- ❑ Opdracht van ouders en jongeren om ze te grijpen
- ❑ Gelijke kansen basis voor Vlaamse onderwijsbeleid op alle niveaus
 - Waarom?
 - Wat en hoe?
 - ❑ Kleuterparticipatie bevorderen
 - ❑ Versterking van gelijke onderwijskansenbeleid in lagere school
 - ❑ Leren en werken bevorderen
 - ❑ 2de democratiseringsgolf in hoger onderwijs
 - Inzet van middelen?

Diversiteit en het Vlaamse (onderwijs)beleid

- Vragen/opmerkingen/suggesties?

Diversiteit in/en het onderwijs

□ Scholen zijn

- de plekken bij uitstek waar kinderen en jongeren van verschillende origine en achtergrond en met verschillende talenten elkaar ontmoeten
- ontmoetingsplaatsen waar men dagdagelijks in contact komt met de anderen

Diversiteit in/en het onderwijs

□ Scholen hebben

- een bindende functie (als ontmoetingsplaats)
- een expliciete educatieve opdracht:
leren omgaan met diversiteit, in de praktijk
brengen van verdraagzaamheid zijn zeer
tastbare basiswaarden
- een cruciale rol bij 'talentontwikkeling in
diversiteit'

Diversiteit in/en het onderwijs

- Diversiteit maakt opdracht van de leraar en van het schoolteam veelzijdiger:
 - Inzicht verwerven en brengen in de diversiteit die aanwezig is:
 - het komt er op aan de diversiteit te zien en te analyseren, om er van daaruit iets constructiefs en lonends mee te doen.
 - het “leren OVER anderen” wordt overstegen en evolueert naar “het leren MET en VAN elkaar”

Diversiteit in/en het onderwijs

- Diversiteit maakt opdracht van de leraar en van het schoolteam veelzijdiger :
 - Interculturaliseren van het onderwijs:
 - de eigen leer-, werk- en leefomgeving zo vorm geven dat de diversiteit van iedereen volledig wordt benut en dat via onderlinge interactie
 - Interculturele competentie aanwakken van leerlingen en leraars
 - Maatwerk leveren als leraar, begeleider,...

Diversiteit in/en het onderwijs

- School staat niet alleen :
 - Diversiteit is alvast de maatschappelijke realiteit en is dus overal aanwezig. Omgaan met diversiteit en het afstemmen van het beleid - en dus ook het onderwijs - op die diversiteit is een verantwoordelijkheid van de hele samenleving.
 - Samenwerking buiten de onderwijscontext is cruciaal. We willen scholen aanzetten om zich open te stellen voor de directe leefomgeving van de ouders, de buurt, het jeugdwerk, de hulpverlening,..., zodat de school zich kan verbreden en verankeren in de ruime en verscheiden buitenwereld

Diversiteit in/en het onderwijs

- Ook rechten en plichten verhaal : ouders hebben ook verantwoordelijkheid.
- Andere domeinen :
 - huisvesting en ruimtelijke ordening
 - gezinshereniging en taalbeleid
 - inburgeringsbeleid
 - opvoedingsondersteuning
 - -....

Diversiteit in/en het onderwijs

- Verschil tussen officiële of vrije school?
 - Conclusies inspectieverlag
GOK-uren schooljaar 2004-2005:
 - grote verschillen naargelang stedelijke/landelijke context, regionale situatie,
 - verschillen groter tussen scholen dan tussen netten
 - GO gevolgd door stedelijk onderwijs de meeste GOK-leerlingen
 - vrij onderwijs grootste groeier

Diversiteit in/en het onderwijs

- Moet aanpak verschillend zijn in vrij of officieel onderwijs?
- Pedagogisch project kan verschillend zijn, wie echter mensen aflevert aan een diverse samenleving staat voor eenzelfde uitdaging.

Diversiteit in/en het onderwijs

- Vragen/opmerkingen/suggesties?

Meer info

www.yvesleterm.be

www.vlaanderen.be/vlaanderen-in-actie

www.ond.vlaanderen.be/diversiteit